فرماق معدوماق شيميايي

در شروع حملات شیمیایی در سالهای اولیه جنگ تحمیلی، اطلاعات و تجربه کافی برای درمان مصدومین شیمیایی در بین پزشکان ایرانی وجود نداشت چرا که هیچکس انتظار نداشت چنین سلاحهای غیر انسانی دوباره مورد استفاده قرار گیرد. بتدریج اورژانسها و بیمارستانهای صحرایی ویژه درمان مصدومان شیمیایی شکل گرفت، پزشکان و پرستاران برای این کار آموزش دیدند و تجهیزات محافظتی و رفع آلودگی شیمیایی در اختیار رزمندگان قرار گرفت.

بدلیل آلودگی شیمیایی لباسها و تجهیزات مصدومان، بسیاری از کادر درمانی و پرسنل این مراکز درمانی ، خود دچار مصدومیت شیمیایی می شدند و در سخت ترین و خطرناک ترین شرایط به درمان مصدومان شیمیایی ادامه میدادند.

گاهی در اثر حملات وسیع شیمیایی ناگهان صدها مصدوم به این مراکز منتقل میشدند و بدلیل تعداد زیاد مصدومان منتقل شده به پشت جبهه ، سالنهای ورزشی و مدارس نیز تبدیل به نقاهتگاه مصدومان شیمیایی میشدند.

Management of Chemicaal Casualties

Before Iraqi chemical attacks began, hardly anyone expected such barbarity. Initially, the Iranian medical community had insufficient knowledge and experience for treatment of chemical casualties. With time, specialized emergency rooms and field hospitals emerged, medical personnel received appropriate training, and the defense forces were equipped with protective and decontamination gear.

In some cases, chemical contamination spread from the casualties to hospital staff and complicated their efforts.

Some of the time, following massive chemical raids, suddenly hundreds of casualties arrived at treatment centers. Many recovering patients had to be transferred to schools and gymnasiums.